

● شەتەلدىڭ ايگىلى ادەبىي تۈنىدىلارنى تاختا ماللار ●

باپىئاق

موياسسان (فرانسيا)

شىنجاڭ اسەمونەر- فوتوسۋرەت باسپاسى

شەتەلدىكى ايگىلى ادەبىي تۋىندىلارنىڭ
تاخدا ماللىرى

بالپاناق

موپاسسان (فرانسىيە)

شىنجاڭ اسەمونەر - فوتوسۋرەت باسپاسى

بۇل كىتاب جۇڭگو جاسوسپىرىمدەر باسپاسىنىڭ 2000 - يىلى جەلتوقسان ئېيىدىكى باسپاسى
ئېيىدىكى باسپاسىنىڭ 2000 - يىلى جەلتوقسان ئېيىدىكى باسپاسى.

جاۋابى رەداكتور: قاھار ئىسلامجان

مۇقاباسىن جوبالاعان: ازىز بولات ۇلى
ەر جان تىلەۋ ۇلى

جاۋابى كوررەكتور: گۈلى
بەكىتكەن: قاھار ئىسلامجان ۇلى

شەنەننىڭ ايگىلى ادەبىي ئۆيىدىكى ئاڭدامالار

بالياناق

شىنجاڭ ئىسپاتى - فوتوسۇرەت باسپاسى بىلەن
شىنجاڭ شىنخۇا كىتاب دۇكانى تاراتتى
شىنجاڭ شىنخۇا باسپا زاتىدىن بەت جاسالدى
شىنجاڭ شىنخۇا باسپا شەكلى سەرىكتىگىدە بىلەن
2009 - يىلى ئاممى، 1 - باسپاسى 2009 - يىلى ئاممى، 1 - باسپاسى
فوزماتى: 787×970 1/32 باسپا ئاباى: 6.5
ISBN978-7-5469-0046-9

باغلىنىش: 7.50 يۈەن

本书根据中国少年儿童出版社 2000 年 12 月第 1 版第 1 次
印刷版本翻译出版。

责任编辑: 卡哈尔·伊斯拉木江

责任校对: 古丽

阿扎提·巴拉提
美术编辑: 叶尔江·铁流

审 定: 卡哈尔·伊斯拉木江

世界经典文学作品赏析

羊脂球 (哈萨克文)

拉扎提 译

新疆美术摄影出版社出版

新疆新华书店发行

新疆新华印刷厂制版

新疆新博文印刷有限公司印刷

2009 年 8 月第 1 版 2009 年 8 月第 1 次印刷

开本: 787×970 毫米 1/32 印张: 6.5

ISBN 978-7-5469-0046-9

定价: 7.50 元

بالپاناق

بىرنەشە كۈننەن بەرى ويسراي جەڭلىگەن فرانسۇز
الامانى قالادان شانجاۋ-شانجاۋ ، ناساي-توپىر ءوتىپ جاتىر .
بەت-اۋىزدارى ساتالا ، ساقالدارى وسىڭكى . ۇستىلەرىندە-
گى فورمالى كىيىمدەرى القا-سالقا . قولدارىندا نە اسكەرى
تۋى جوق ، نە ساپ تۈزەگەن ەمەس ، ساندالا كەتىپ بارادى .
ءبارى دە تىم سۈلىڭكى ، ابدەن تىتىقتاعان ءتۋرى بار .
ەشكىمنىڭ دە ەشتەڭە ويلاۋعا زاۋقى جوق ، ايتەۋىر يىزەڭ-
دەپ كەلەدى . زاۋدەعالام تۇرا قالسا ، دىڭكەسى قۇرىپ
قۇلاپ تۈسەرى بەلگىلى .

ەستۈگە قاراعاندا ، پرۋىسىيا قوسىنى رۋان قالاسىنا
جورىق جاساپ كىرەتىن باستانىپتى .

فرانسۇز الامانىنىڭ ەڭ سوڭغى لەگى سەنا وزەنىنەن
ءوتتى-اۋ ايتەۋىر . ءبارىنىڭ ارتىندا گەنەرال كەتىپ بارا-
دى . ونىڭ قازىر بار ءۇمىتى كەسىلگەن ؛ مىناۋ تارىداي
شاشىلعان اقساق-توقساق ، جەڭلىگەن قولدى باستاپ جۈر-
گەن وندا دا قانداي دارىمەن تۇر ؛ سوعىستا تولايمى جەڭىپ

ۋيرەنگەن ۇلت مۇنداي ويرانغا ۇشراسا ، ونىڭ ءبىر گەنە-
رالى بولغان مۇنىڭ ەسى شىقپاعاندا قايتەدى .

وسدان سولڭ قالادا دەل-سال تىنىشتىق ورنىپ ،
جىم-جىرت ۇرەيلى كۇتىس باستالدى . ساۋداغا يقۋاتسىز
قالانىڭ الپ-ساتارلارى جەڭمىپازداردى قامىرىقتى كوڭىل
كۈيمەن توسىپ جاتتى . جاۋلار مىنا وزدەرىنىڭ كاۋاپ
قاقتايتىن بىتىگىن نەمەسە اس تۇرايتىن پىشاعىن قايتا
اينالىپ وزدەرىنە قارۋ قىپ جۇمساپ جۇرەمە دەگەندە ولار-
دىڭ زارەسى ءزار تۇبىنە كەتە جازدايدى .

ءتارىزى تىرشىلىك توقتاپ قالغان : دۇكەندەر جابىل-
عان ، كۈشەلەر جىم-جىلاس . اندا-سوقتا بىرەۋ-مىرەۋ شىعا
قالغان كۈننىڭ وزىندە تام جاعالاپ قابىنا-سۇرىنە تايىپ
بەرەتىن . كۇتىس كەزىندەگى بۇل بەيمازالىق ادامدارعا
جاۋدىڭ تەزىرەك كەلۋىن اڭساتتىرىپ جىبەرىپ ەدى .

فرانسۋز قوسىنى ۇزاپ ەكىنشى كۈنى تۈستەن كەيىن
بولعاندا سەنت-كاتەرىنا تاۋىنان قالىڭ ءنوپىر-قارا نور ادام
جوڭكەرىلىپ ءتۈستى . بەزانسون مەن داناتەلگە قاتىنايتىن
ەكى كۈرە جولدىن دا سەلدەي قايتاپ شاپقىنشى ارميا وڭ-
مەڭدەپ كەلەدى . بۇل ءۇش تاراۋ قوسىننىڭ شولعىنشى
اتىرەتى دە ءبىر ۋاقىتتا قالالىق ۇكىمەت الاڭىندا توقايلاس-
تى . سول-اق ەكەن ماڭايداعى شولاق كۈشەلەردەن نەمىس
اسكەرلەرى قۇيىلىپ كەتتى . باتالىون-باتالىون بوپ شۇ-

باپ ، ۋىلىدى دە رەتتى قادامدارىمەن تاستاق جولدى دۇر .
 سىلدەتپ بارادى . ئاۋ ۋىرى پەندە بارى بىلىنبەيتىن
 ۋىلەردى بويلاي ۋىر بۈتەن داۋىس ، كۈمەيدەن قايرىرا سۈي .
 لەگەن بۇيرىق ۋىندەر ۋىلاسپ بارادى . ۋىسى ۋىسات تارس
 بەكىگەن مىڭ كوزدى تەرەزەنىڭ جابىغىنان سانسىز جانار
 ۋىسناۋ جەڭمىپازدارغا ۋىرلانا قاراپ تۇردى . ”سۈەس زى .
 ڭى“ بويىنشا ئانلار ەندى بۇل قالانىڭ قوجاسى ، مال مەن
 جاننىڭ تورەشىسى بولماق . ۋى-ۋىدىڭ الدىندا ەسك
 قاعىپ اندىز . اندىز اسكەر تۇر . ەنە-مىنە دەگەنشە كىرىپ
 تە كەتپ ، ۋىرئالاسپ قالىپ جاتىر . جاۋلاۋ دەگەنگىز
 ۋىسى . جەڭلىگەننىڭ بۈرىشى—ۋىسىدان باستاپ جەڭمىپاز .
 دارغا باغىنا بەرۋ ەانا .

ۋىر مەزگىلدەن سولڭ العاشقى قورقنىش باسلىپ ،
 جاڭا ۋىر دامىل ۋىرنادى . ۋىرتالاى ۋىلەردە پىرۋىس ۋىفىت .
 سەرلەرى سول ۋىدىڭ ادامدارىمەن ۋىر داستارقاننان اس
 ۋىشىپ ۋىجۇردى . كەيىر ۋىفىتسەرلەر دە تارىيەلى-اق ،
 سىپايلىق ۋىشەن امسە فرانسىياعا جاناشىرلىق ۋىبىلدىرىپ
 تۇرادى . ادامدار ۋىلاردىڭ بۇل جاناشىرلىق سەزىمدەرىنە
 رىزا ەدى ، ۋىتپەي قايتىسەن ، كۈنى ەرتەڭ ۋىسلاردان پانا
 تىلەپ جۇرمەسەنە كىم كەپىل ؟ ۋىلارغا ە دەي سالعاننىڭ
 نەسى بار ، بالكىم بىرنەشە سولداقتىڭ كەڭىردەگىن اس .
 راۋدان امان الپ قالىپ جۇرەر . ۋىسلاردىڭ سىزغان

سىزىننان شىقپايتىن كۈنگە كىرىپتار بولعاسىن ، ولار-
دىڭ قىتئىنغا ئىپ نە كەرەك ؟

اۋەلى قالانىڭ ءوزى دە بىرتە-بىرتە باستاپقى قالپىن
تاپتى . ايتكەنمەن ، اۋاعا ادام توزگىسىز بوگدە قوڭىرسىق
تاراپ ەدى : بۇل بۇكىسىك ءىس شاپقىنشلىقتىڭ سارسىعى
بولاتىن .

قالادان شەتىرەك ، وزەندى قۇلداعاندا 2—3 فرانسۇز
شاقىرمى كەلەتىن جەردەن قايىقىشلار مەن بالىقىشلار سۇ
تۇبىنەن نەمىستەردىڭ سۈيەگىن ءسۈزىپ الپ ءجۈردى .
ولگەندەر قىرقاي اسكەرى كىمىدىلەر ، ەتتەرى سۇعا سەمد-
رىپ ، بولپىپ كەتكەن . كەيىرى قىلىشىپەن تۇرالغان ،
كەيىرى تەۋىپ ولتىرىلگەن . ەندى بىرەۋلەرى باسنا تاس
ءتىپ ولسە ، تاغى بىرەۋلەرى كوپىردەن قۇلاپ ءولپتى .
بۇل ءبىر بەلگىسىز ەرلىك ، ءۇنسز سوققى ەدى . ول
كۈندىزگى ايقاستان الدە قايدا قاتەرلى بولاتىن . ايىبى —
ولارعا جاريا داڭق بۇيرمايتىنى ەدى . قىسقاسى ، شەتەل-
دىكتەرگە دەگەن وشپەندىلىك جۈرەگىنىڭ تۈگى بار ءبىراز
ادامىنىڭ جانىن تىنىشتىپاعان . ولار ءوز مۇراتى ءۇشىن
تىرلىگىن تارىك ەتۈگە دايىن ەدى .

كەلە-كەلە شاپقىنشىلار بۇكىل قالاعا شەڭگەل سال-
دى . ىلگەرى سالىم اناۋ وزدەرى جەڭىس ماستىنمەن
شەلىرىپ ، جول-جونەكەي لاڭداتقان بۇلىكتەرىنىڭ بىر-

دە-بىرىن مۇندا جاساعان جوق ؛ سونىمەن ەلدىڭ جۇرەگى ورنىنا ءتۇسىپ ، ساۋداگەرلەر ساۋداسىن ساعىنا قالعان . بۇل كەزدە فرانسۇز قوسىندارى ءالى دە گاۋر كەمەجايىن ساقىتاپ تۇرعان . بىىل قالاداعى ءبىرقانشا ۇلكەن ساۋدا-گەردىڭ ول جەردە قوسقان قىراۋار قارجىسى بولدى دا ، ولار قۇرلىق ارقىلى اۋەلى دىەپكە جەتىپ ، ونان سولڭ كەمەگە ءتۇسىپ الگى كەمەجايغا بارۋدى ويلارىنا العان بولاتىن .

ولار اراعا تانىس نەمىس وفىتسەرلەرىن سالىپ ءجۇ-رىپ باس قولباسىدان شەكارادان شىعۇ رۇقسات كۋالىگىن دە الدىرىپ الدى . ون ادام كولىككە تاپسىرىس بەرىپ ، ءتورت ات سۈيرەيتىن الەۋمەتتىك كۈيمەمەن جۇرەتىن بو-لىپ كەلىستى . ولار ءبىر سەيسەنبىنىڭ تاڭىرتەڭى ەلەڭ-ا-لاڭنان قوزعالاتىن بولىستى . ونداعىسى ەلدىڭ كوزىنە كو-رىنبەي كەتىپ قالۇ ەدى .

تاڭعى ساعات ءتورت جارىم شاماسى . جولاۋشىلار قاپا-لاقتاعان قارعا قاراماي نورماندىا قوناق ءۇيىنىڭ اۋلاسىنا جىنالىپ قالدى . ولار سول جەردەن كۈيمەگە تۇسىپكە ، ءبارىنىڭ دە ۇيىقىسى اشىلا قويماعان . ءادىيال جامىلىپ تۇر دەيتىن ەمەس ، قوقشاق قاعادى . قاراڭغىدا ءبىرىن-ءبىرى جىعا تانى الماي جاتىر . ءبارىنىڭ دە ۇستىلەرىندە قىرىق قابات كىيم ، كولبەڭدەگەن شاپان كىيىپ بوتپىيعان بوپتار-

دان اۋماي قالعان ، دەگەنمەن ەكى ەركەك ەبرىن-ەبرى
اقىرى تانىدى . بىلە-شالا ۇشىنىشى بىرەۋى دە تاپاۋلادى .
ەسويتىپ ، ولار سويلەسىپ كەتتى .

قولىندا كوتەرگەن شامى بار ات باعۋشى كورىندى .
ول سولبىرەيگەن ، ەجۋنى جىعىق ، جۇرگىسى كەلمەي كە-
گەجەكتەگەن ەبرى اتتى سۇيرەي كەلدى . اتتى دارتەگە
اكەلىپ ، شىلبىرىن ەلدى دە ، و جاققا ەبرى ، بۇجاققا ەبرى
ەوتىپ ەجۋرىپ ، اتتى زورعا دەگەندە قامىتتادى . ول ەندى
ەكىنىشى اتقا كەتىپ بارا جاتقاندا تاپچىلماستان تۇرعان
مىناۋ جولاۋشىلاردى كوردى . ولاردىڭ ەۋستى-باستارىن
قار باسىپ ، اق ۇرپەك ادامعا اينالىپتى . سونان ول :

— كۈيمەگە نەگە شىعىپ وتىرمايسىڭدار . تىم قۇرسا
مويىندارىڭنان قار ساۋلامايدى عوي ، — دەدى . جولاۋشىلار-
دىڭ ەشقايسىسى مۇنى ويلاماعان ەكەن ، بۇل ەسوزدى ەستى
سالا جاپا-تارىم ەنتەلەدى . الگى ەۋش ەركەك اۋەلى ەوز
حانىمدارىن كۈيمەنىڭ شىكى جاعىنا ورنالاستىردى ، سوڭدى-
نان وزدەرى شىقتى ؛ ارتىن-الاتاى بىرنەشە سۇلبا قا-
رال-قۇرال ەتىپ قالعان ورىندارعا جايعاستى . ەشكىمگە
ەشكىم ەماۋ دەمەدى . كۈيمەگە سابان توسەلىپتى . جولاۋ-
شىلار اياقتارىن سابانعا سۇڭگىتىپ جىبەرگەن . كۈيمەنىڭ
ەش جاعىنا الا وتىرعان الگى حانىمدار وزدەرىمەن بىرگە
مىستان قۇيىلعان اياق جىلتار كىشكەنە كومىر پەشتەرىن

الا جۇرگەن ەكەن ، سولارىن لىپ ەتكىزىپ جاعا قويدى .
 انه-مىنە دەپ ءجۇرىپ ، اقىرى اتتار جەگىلىپ ، كۇيمە
 دايىن بولدى . كۇيمە جايىباعىستاپ ، باياۋ جىلجىپ وتىر-
 دى . دوڭغىلاعى قارعا قاقالىپ ، ونە بويى ساقۇر-سۇقىر
 ەتىپ ، زارىلەپ كەلەدى . ەشكىم اڭعارماعان ەكەن ، ماڭاي
 سۇتتەنىپ قالىپتى . ۇكىمدەي ۇلىبىرەپ ءتۇسىپ جاتقان قار
 دا توقتاعان . وسى كەزدە بۇلت اراسىنان راۋلانىپ كۇلىڭ-
 ىگر ساۋلە كورىندى . تاڭنىڭ نىزار شاشقان اق ساۋلەسىن
 پانالاپ ، ادامدار ءبىر-بىرىنە اۋەس ەتىپ قاراي باستادى .
 كۇيمەنىڭ ءش جاعىنداى ەڭ جايلى ورنىدا ۇلكەن
 كوپىر كوشەسىندە تۇراتىن ءجۇزىم شارابىن تولايمى
 ساتۋشى ەرلى - بىلىلەر قاراما - قارسى وتىرعان .
 ەكەۋى بىردەي قالىپ كەتكەن . قۇس مىرزا ەڭ ناشار
 ءجۇزىم شارابىن ارزان باعامەن قىردىڭ باقالشى ساۋداگەر-
 لەرىنە تولايمى وتكىزەتىن . سودان دا ونىڭ تانىستارى ،
 دوس-جار ادامدارى ونى شورايلاق ، قاقسال ساۋداگەر اتاپ
 ءجۇردى . قۇس مىرزانىڭ اتى شىعۋىنىڭ تاى ءبىر سەبەبى
 بار . ول كەلەمەجگە كەلگەندە كەرەمەت ، قالجىڭ دەسە
 جانى . تالكۋايت-تابا ، قاعىتپا-قالجىڭ ، قاي-قاسسىنا دا
 جەلىپ تۇر . سوندىقتان دا ونى ءسوز ەتسە قالعان ادامدار :
 ”اتتەڭ ، بۇل قۇستى ما ، دۇنيەنىڭ مالىنا الامىن دەسەڭ
 دە تاپپايتىن اسىل عوي“ دەگەندى قوسىپ ايتۋ ماتەل

بوپ كەتكەن . ول قارنى شاردىغان تاپال ادام بولاتىن . قىپ-قىزىل تالاقىيەكى بەتى يىقتىڭ ۇستىنىدە بىقىرا-يىپ ، بۇرىلداتىپ جاق ساقال قويغان . ال ، ايەلى كەسەك ءبىتىمدى ، قارۋىلى ، جىگەرلى ، سامبىرلاپ سويلەيتىن شە-شىمتال ادام .

ەرلى-بايلى بۇل ەكەۋدىڭ جانىنداعىسى ولاردان گورى جوعارى جىكتەن سانالاتىن ، ولاردان سالاۋاتتىلاۋ جان—كەررى لامارتىن مىرزا . ول—ءۇش بىردەي توقماشلىق فابرىكاسىن اشقان ، ءتورتىنشى دارەجەلى داڭق وردەنىن العان ، ولكەلىك پارلامەنتتىڭ مۇشەسى ەدى . كەررى لامارتىن حانىم كۇيەۋىنەن ەدە قايدا جاس . اناۋ الگى رۋانعا كەلىپ قونىستانعان وفىتسەرلەر ونىڭ بويىنان تويات تاۋىپ جاتاتىن . ول وسى ازىردە كۇيەۋىنىڭ قارسىسىندا كۇيمە-نىڭ شىندەگى كىسىنى قۇساقلا جازدايتىن كورىنىسكە كەيىستى جانارىمەن بەدىرەيىپ وتىر .

ال ، ونىڭ قاسىندا يۈبەل دەبىرەۋەرن گراف پەن ونىڭ ايەلى . بۇلاردىڭ نىسپىسى نورماندىا ولكەسىندەگى ەڭ با-يىرى دا بەكزات ەسىم . اسا ابرويلى سانالاتىن گرافتىڭ ءوزى بار اقبىلىن كىيىمدەرىن ساندەۋمەن تاۋىسىپ ، ءوز-نىڭ پاتشا گەبرى IV پەن تۇمىسىنان ۇقاسىتى بارىن كوز قىلۋعا تىرىساتىن . ولاردىڭ جانۇياسى جايىندا داڭقتى اغىزعا نەگىزدەلگەندە ، گەبرى IV كەزىندە دەبىرەۋەرن اۋلە-

تەندەگى ئېرى ئايەلدى جۈكتى ەتەن . وسى ءۇشەن ول
ايەلدىك كۈيەۋى گرافى لاۋازىمنا يە بولسپ ، ولكە باستىق-
تىمىنا تاغايىندالغان . ال ، يۈبەل گرافتىك نانت قالاسىد-
ىداى ءېرى قايتقىشىنىك قىزىمەن قالايىدان-قالاي ۈيلەنگەنى
ءوز الدىنا ءېرى جىر . ايتكەنمەن ، گرافى حانىمنىك تابىعا-
تى تىپتەن ساباز ، مامىلەگەرشلىكتە دە الدىنا جان سالماي-
دى . دەبرەۋەرن وتباسىنىك شارۋاشلىعى تۇتاستاي تۇراق-
تى كاپىتالغا ءتان ەكەن . ايتۇلارغا قاراعاندا ، ءار جىلغى
كىرىسى 500 مىك فرانكىك جەتىپ جىمىلاتىن كورىنەدى .
جوعارىداى التى ادام كۈيمەدەگى ماڭىزدى توپ ەدى .
جىلما-جىل سەنىمدى كىرىسى بار ، تۇرمىسى ورنىقتى ،
قوعامداى اتىشۇلى كىسىلەر . دىنگە بەرىك ، پرىنسىپكە
تاباندى ، بەدەلدى ، جوعارى دارەجەلى ادامدار بولاتىن .
قىزىق بولعاندا ، ءۇش حانىم ءېرى ۇزىن ورنىدىقتا
قاتارلاسا قالپىتى . گرافى حانىمنىك جانىندا تاغى ەكى
ايەل موناح وتىر . قولدارىندا ءتاسپىمى ، اۋىزدارىندا قۇ-
داي اكە دەستىرى مەن قۇداي انا دەستىرى ، ءامىر تاپپاي
كۈبىر-كۈبىر وقىدى .

جۈرەدى . جيسرمانەشە جىلدىن بەرى كورنەلدەيدىڭ كۈرەڭ .
كەي مۇرتى دەموكراتيانىڭ بۇ شىققان كافەحانا تاۋلىنىڭ
سرا ستاكاندارىندا توعىتىلىپ-اق كەلەدى . اكەسى كەزىدە
دە قانت-كامپىت ساۋداگەرى بولسىتى . وعان اجەپتاۋىر
داۋلەت تە قالدىرعان . ونى اعا-باۋىر ، اعايىن-دوس بوپ
جابىلىپ ءجۈرىپ كولەيتتەتىپ تاۋىسقان .

ال ، اناۋايەل جەزوكشە بولاتىن . دەنەسى تىم ەرتە
تولىسىپ ، شايلاپ قالدى دا ، ”بالپاناق“ بوپ اتى شىقتى .
ونىڭ بويى باقالتاق ، دەنەسىنەن شىپ-شىپ ماي شىعپ
تۇرعانداي برعاتىلعان سەمىز ، ساۋساقтары دا سۈيەكسىز
سەكىلدى جۇپ-جۇمىر . ول دەگەندە ەمەشەگى ۇزىلمەيتىن
ەشكىم جوق ، قارا قۇرتشا قۇجىنايدى . ونىڭ اناۋبال-بۇل
جانعان اجارى شىنىندا كىسى قىزىققانداي ەدى . ونىڭ
ءجۈزىن القىزىل الما دەرسىڭ . شاراسى ۇلكەن ، جاۋدىر-
عان قاپ-قارا كوزدەرىنىڭ اينالاسىن ۇپ-ۇزىن قويۇ كىر-
پىكتەر قورشاپ توگىلىپ تۇر . جۇپ-جۇقا قايىمىچىق ەرىدە
دەرى دىمدانا جىلتىراپ ، مەرۋەرتتەي ۇساق قوس قاتار
ءتىسى جايناي ءتۈسىپ ، ءش قايناتادى .

وتىرعاندار ونى تانىعان زامات اناۋ كوشەلى حانىمدار
كۇبىر-سىمىر بولدى دا كەتتى . ”سالداقى“ دەي مە-
اۋ ، ”قوعامنىڭ سۈيەگىنە تاڭبا“ دەي مە-اۋ ، قانشا سى-
بىرلادىم دەسەدە ساڭغىرلاپ ەستىلىپ جاتىر . بالپاناق

باسىن قاقشالغى ەتكىزىپ جۇلىپ الدى دا ، وتىرعاندارعا
 ەبىر-بىرلەپ قاراپ شىقتى . جانارىندا سويقاندى سۇرانس
 بار ، تايىسالاتىن ەتۇرى جوق . انالار مىشتاي بولىپ ، باستا-
 رىن تۇقىرتىپ الدى . جالعىز-اق قۇس مىرزا وعان ۇرلانا
 قاراپ قويادى ، ۇسقىنىندا اۋەيى جەلىك بار .

از-كەمىنەن سولگى الگى ۇش حانىم تاعى دا كۇجىركە-
 لەسە باستادى . كۇيمەدە ەبىر جەزۈكشە ايەلدىك بولعانى
 ولاردى اياق استىنان سىردەستە جاندارعا اينالدىرعان . ولا-
 رشا بولعاندا ، مىناۋ ارسىز ايەلدىك الدىندا وزدەرىنىك
 بىرەۋگە ايەل ەكەندىكتەرىن ەدارىپ قىلماۋ اىپ . سەبەبى ،
 زاڭدى ماحاببات قاشاندا زاڭسىز ، ەركىن ماحابباتتى بويىنا
 توعىتپاق ەمەس .

ال ، انا ۇش ەركەك ارالارىندا كورنەلدەي وتىرعان
 سولگى دا قاندارىندا بار كەرباقپاشىلدىقپەن تۇسىپ ، سىباي-
 لاسا قالدى . كەدەيلەردى كىسىمىسنىبەيتىن اۋەندە اقشا
 جايىن اڭگىمەلەۋگە ەوتتى . ۇش مىرزا دا ەبىر-بىرىنە
 دوستىقتىك شاپاعاتتى جانارىمەن كوز تاستاسادى . ولاردىك
 قوعامدا ورنى ەار باسقا ، وسى قازىر تەك اقشاعا ساباقتالىپ
 قانا ەوزارا تۇسى-قىسىپ وتىر .

كۇيمە كىبىرتىكتەپ كەلدەدى . تۇستەن بۇرىنقى سا-
 عات ونعا دەيىن ەتورت فرانسۇز شاقىرىمىن دا باسقان
 جوق . ەبارى دە بايقاعان ، ەساتى ەتۇسىپ كۈرە جولدىك

بوينان شاعىن شارايحانا كورىندى . تاپ وسى كەزدە كۈيمە
توبەدەي قارعا مالتىقتى دا ، ەكى ساعات دەگەندە ازەر سۈي-
رەپ شعارىلدى .

قارىن اشىپ ، جۈرەك سازىپ بارادى . بىردە-ءبىر
ءدامعانا ، بىردە-ءبىر شاراپ دۈكەنى كوزگە شالقپايدى .
سەبەبى ، پرۋىسسيا جوسقىنى برگەگە تاياپ ، ءشەن جىلان
جالاعان فرانسۇز جاساعى جوڭكەرلىپ بەردى دە ، ساۋدا
اتاۋلى سەس الپ ، ساپ تىيلعان . تۈستەن كەينىگى ساعات
بىرلەر شاماسىندا قۇس مىرزا ءوزىنىڭ شىنىمەن-اق جۈرە-
گى قاراىپ وتىرعانىن اشىق جاريالادى . ايتارعا بولماسا ،
الەۋمەتتىڭ ءبارى دە ودان بەتەر قىنالىپ وتىرعان . جۈرەك
جالعاۋدىڭ تىلەگى ءسات سايىن اسقىنىپ ، سويلەۋگە دە
شامالارى قالماعان . بالپاناق ءالسىن-ءالى ەڭكەيىپ ، ەتە-
گىنىڭ استىنان بىردەڭە نەزەگەندەي بولادى . سويتەدى دە
ماڭىنداعىلارعا جاپاق-جاپاق قارايدى ، سوسىن قايتا تۈك
بولماعانداي ەڭسەسىن تىكتەپ الادى . قۇس مىرزا شوشقا-
نىڭ ءبىر سانىن مىڭ فرانككە بولسا دا الار ەدىم دەپ
قويادى .

— شىنىمدى ايتسام ، مەنىڭ دە وزەگىم ءۈزىلىپ
وتىر . جەيتەن بىردەڭە الا شىعۋدى قالاي ويلاماعان-
مىن؟— دەدى گراف . سونىمەن اناۋسى دا ، مىناۋسى دا
وزدەرىنىڭ جەيتىن ەشتەڭە الپ شىقپاعاندارىنا كەيىپ

الدى . اناۋ ەكى موناح ايەل اۋزدارىنداى اياتىن دوعارعان .
قولدارىن لاقىلداغان كەڭ جەڭدەرىنىڭ شىنە قۇسىرىپ ،
ئاڭرىنىڭ وزدەرىنە سىلاغان ازابىن ءۇنسز تارتىپ
وتىر .

ساعات ءۇش اينالاسىندا ولار شەت-شەگى جوق ۇلان-
قاير جازىققا ءىلىندى . قىستاق-پىستاق دەگەننىڭ قاراسى
جوق . بالپاناق اقىرى يىلە بەرىپ ۇزىن ورىندىقتىڭ استى-
نان بەتى اق داستارقانمەن جابىلعان ۇلكەن سەبەتتى سۈي-
رەپ الپ شىقتى . ول اۋەلى ءبىر فارفور تالەنكە ، ءبىر
كۈمس كوزە ، سوسىن ءبىر ۇلكەن شوڭكە الدى . شوڭكە-
دە تۇرغان بويىندا تۇرالغان ەكى تاۋىق بار ەكەن . اۋەلى
دىرىلدەپ بەتىنە شىرىش تۇرىپتى . جاماعات سەبەتتىڭ
شىنىدە ءالى دە ءبىر تالاي جىلى-جۇمساق بارىن بايقادى :
ەت كونسەرۋاسى دەيمىسىڭ ، جەمسى-جىدەك دەيمىسىڭ ،
قانت-كامپىت دەيمىسىڭ ، قویشى ايتەۋىر ، ءۇش كۈنشە-
لىك جولعا دايىندالغان دۇنيە ەكەن . سول اناۋ ازىق-تۇ-
لىكتەردىڭ اراسىنان جانەدە ءتورت بوتەلكەنىڭ مويىنى قىلق-
يادى . بالپاناق تاۋىقتىڭ ءبىر قاناتىن قولىنا الپ ، تۇ-
شركەنە جەي باستادى . اراسىندا بال كۈلشەدەن ءۇزىپ
اۋزىنا سالادى .

كوز بىتكەن سوعان قادالغان . خوش ءيسى اڭقىپ
قويا بەردى دە ، تاتاۋلار دەلدىپ اۋزعا سىلەكەي تولدى .